

PART 1 : JANUARY MESSAGES

ઉઘડતાં દ્વાર અંતરનાં

અનુવાદક
ઈશા-કુન્દનિકા

VISIT...

LANZAROTE
Caliente.COM

ઊઘડતાં દ્વાર અંતરનાં

મૂળ લેખક: એઇલીન કેડી
સંપાદન: ડેવિડ અર્લ પ્લેટ્સ

પ્રકાશક

નવભારત સાહિત્ય મંદિર

૧૩૪, પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ-૪૦૦ ૦૦૨

દેરાસર પાસે, ગાંધી રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૧

પેલીકન હાઉસ, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬

E-mail: navbharat@icenet.net

visit us: www.navbharatonline.com

પરમાત્માને ગંગાજલે ગંગાપૂજા

પરમની વાણીનું અવતરણ

ફ્રિન્ડહોર્ન નામે સ્કોટલેન્ડનો છેક ઉત્તર ભણીનો ભૂમિભાગ. ત્યાં અતિ ઠંડા પવનો વચ્ચે રેતાળ જમીનમાં એક કેરેવાન પાર્ક. કેરેવાન એટલે નિવાસી બસ. કાશ્મીરમાં જેમ નિવાસી હોડીઓ હોય છે તેમ. આ બસમાં રહેવા-સૂવા-રાંધવાની પૂરી સગવડ હોય. મેદાન જેવી મોટી જગ્યામાં આવી અનેક બસ ઊભી હોય. ભાડું આપી તેમાં લાંબો સમય રહી શકાય. ભાડે લીધેલું જાણે બસ-ઘર. શૌચ-સ્નાન માટે થોડે દૂર અલાયદી સગવડ હોય, જે સહુના વપરાશ માટે સહિયારી હોય.

આવી એક બસમાં છ જણાં — ત્રણ મોટાં ને ત્રણ બાળકો—એ વસવાટ કરી, કેરેવાન આસપાસની ખોબા જેવડી જમીનમાં ખેતી કરવાનું શરૂ કર્યું. જ્યાં ભાગ્યે જ કશું ઊગે એવી ભૂમિમાં, ખેતીને અત્યંત પ્રતિકૂળ એવા કઠોર વાતાવરણમાં એમણે દિવ્ય સંદેશાઓ અને વનસ્પતિ-દેવતાઓના સંદેશા ઝીલી એ અનુસાર કામ શરૂ કર્યું અને ચમત્કારિક પરિણામો મેળવ્યાં. વનસ્પતિ-દેવતાઓના સંદેશા ઝીલનાર બહેન હતાં ડોરોથી, દિવ્ય સંદેશ પ્રાપ્ત કરનાર બહેન હતાં એઇલિન કેડી.

૧૯૫૩માં પહેલી વાર એઇલિન કેડીએ અંદરથી આવતો આ શાંત ઝીણો અવાજ સાંભળ્યો. આ અવાજને તેમણે અંદર રહેલા ઈશ્વરનો અવાજ કહ્યો. આ અવાજમાંથી માર્ગદર્શન મેળવીને જ એમણે પતિ પીટર કેડી અને મિત્ર ડોરોથી સાથે મળીને ફ્રિન્ડહોર્ન ફાઉન્ડેશન

નામની સંસ્થા સ્થાપી; આ સંદેશાઓને અજવાળે જ સંસ્થાનો વિકાસ થયો. આજે ત્યાં ૩૫૦ જેટલા વસાહતીઓ વસે છે. આ આંતરરાષ્ટ્રીય આધ્યાત્મિક વસાહત અખિલ જીવનનું શિક્ષણ આપતું કેન્દ્ર છે.

ફ્રિન્ડહોર્નનો પ્રારંભનો કાળ કઠિન હતો. એઇલિન પર સંદેશાઓનો જાણે વરસાદ વરસતો. એ બધું તે લખી લેતાં. રાતે બસમાં લખવા માટે પ્રકાશની સગવડ ન હોય તો જાહેર શૌચાલયના પ્રતીક્ષાખંડમાં બેસીને લખતાં. આવાં લખાણોમાંથી સંપાદિત કરેલાં તેમનાં કેટલાંક પુસ્તકો પ્રગટ થયાં છે, જેમાંનું એક છે ‘ઓપનિંગ ડોર્સ વિધિન’ — ઊઘડતાં દ્વાર અંતરનાં. પુસ્તકનું સંપાદન ડેવિડ અર્લ પ્લેટ્રસે કરેલું છે. પ્રકાશક છે: ધ ફ્રિન્ડહોર્ન પ્રેસ, ધ પાર્ક, ફોરેસ્ટ આઈ ૩૬ એટીઝેડ સ્કોટલેન્ડ.

ફ્રિન્ડહોર્ન વસાહત વિશે પહેલો ઉલ્લેખ મેં ૧૯૮૦માં અમેરિકી ઇતિહાસજ્ઞ ઇરવિન વિલિયમ થોમ્પસનના લેખમાં વાંચેલો. ૧૯૮૧માં ‘મેજિક ઓફ ફ્રિન્ડહોર્ન’ પુસ્તક મળ્યું જેમાં ફ્રિન્ડહોર્ન વસાહતના સર્જન ને વિકાસ પાછળ દિવ્ય અદૃશ્ય તત્ત્વોએ કેવી રીતે પ્રેરણા ને દોરવણી આપ્યાં તેની વિગતે વાત છે. તે પછી એ વિશે બીજાં પુસ્તકો વાંચ્યાં. શ્રી ઉમાશંકર જોશીએ પણ ફ્રિન્ડહોર્ન વસાહતની મુલાકાત લીધી હતી. નંદિગ્રામની સ્થાપના પાછળ પ્રેરણાઓ તો ઘણી બધી છે, પણ છેલ્લી ને સૌથી પ્રભાવક પ્રેરણા ફ્રિન્ડહોર્ન વસાહતની છે.

ઈશ્વર સાથેનો મારો સંબંધ બહુ જૂનો નથી. જન્મથી કે સંસ્કારથી હું ઈશ્વરવાદી નહિ. પણ પછી એક ઘટના ઘટી, અને અત્યારે મારા જીવનને સર્વાંગપણે આવરી રહેલું તત્ત્વ તે ઈશ્વર

પ્રત્યેની શ્રદ્ધા છે; એમ કહું કે પરમાત્મા સાથે મારો એક અંગત સંબંધ છે. એ કારણે જ એઈલિને ઝીલેલા સંદેશાઓ મને મારે માટેના જ સંદેશા લાગ્યા છે. બે વર્ષ પહેલાં ઇંગ્લેન્ડથી એક બહેન મેડેલિન પેરિસિઓ થોડા દિવસ નંદિગ્રામ આવી ત્યારે તેણે આ પુસ્તક આપેલું. એ વાંચતાં જ મને થયું કે ‘પરમ સમીપે’ પછી જે બને, તે આ પુસ્તક છે. એના સંપાદકના શબ્દોમાં:

આ સંદેશાઓમાં આધ્યાત્મિક સત્ય અને દર્શનનો ઉઘાડ છે. જીવનને વધારે અર્થપૂર્ણ અને આનંદસભર બનાવવાની આંતરદષ્ટિ તે આપે છે. પુસ્તકમાં પ્રેમ, આનંદ, શાંતિ, કૃતજ્ઞતા, એકતાનો સૂર સતત સંભળાયા કરે છે. એ શાંત ઝીણો અવાજ કહે છે: ‘બહુ મૃદુ રીતે, બહુ પ્રેમથી હું તમને જીવનમાં જે મહત્ત્વની બાબતો છે તેનું ફરી ફરી સ્મરણ કરાવું છું, જેથી છેવટ તે તમારા જીવનનો ભાગ બની જાય.’

આ સાદા શબ્દોમાં, સાદા ગદ્યમાં રોજેરોજ વિકાસ કરવા માટેની ભરપૂર સામગ્રી છે. આપણને સીધા ઉદ્દેશીને જ જાણે કહેવાયા હોય તેવા આ સંદેશાઓનો પ્રકાશ વ્યક્તિની પોતાની ચેતનાના સ્તર અનુસાર ઝિલાશે. શબ્દ ને અર્થ પણ એ રીતે પમાશે. જેમ કે નવું સ્વર્ગ ને નવી ધરા તે કોઈ ભૌગોલિક હકીકતરૂપે નહિ, પણ નવા માનસ ને નવી ચેતનારૂપે સમજાશે; જીવન ને મૃત્યુ તે દેહ-ધારણ અને દેહ-અંતરૂપે નહિ પણ જાગ્રત અને સૂઈ ગયેલી ચેતનારૂપે સમજાશે. આ સંદેશનો પ્રકાશ મનના અંધારા ખૂણે જામેલાં તર્ક, શંકા

ને ભયનાં જાળાને વિખેરી નાખશે અને અંદરની પ્રતીતિઓ દ્વારા જીવનને દિવ્ય સ્પર્શથી ઉજ્જવળ કરશે.

અનુવાદ વિશે થોડુંક :

આ આખું પુસ્તક 'પોઝિટિવ થિંકિંગ' — વિધિયાત્મક વિચારનો અભિગમ ધરાવે છે. તેની ભાષા પર સ્પષ્ટપણે બાઈબલની ભાષાની છાંટ છે. અનુવાદ પ્રત્યેનો મારો ભાવ ભક્તિનો, આદરનો રહ્યો છે, તેથી અનુવાદ કરતી વેળા શૈલીમાં ભાગ્યે જ કોઈ ફેરફાર કર્યો છે. જેમ કે લખાણમાં 'અને' શબ્દ વારંવાર આવે છે, તે જતો કરી શકાય, પણ તેમ કર્યું નથી. કર્તરિ-કર્મણિ પ્રયોગ લગભગ જેમના તેમ રાખ્યા છે. નવું (new) અને ઉત્તમ (best) બંને શબ્દો વિશેષણને બદલે નામ તરીકે વપરાયા છે તે, તથા અદ્ભુતતા (wonder) અને મહિમા (glory) — આ બધા શબ્દો મૂળમાં છે તે રીતના જ રાખ્યા છે. ટૂંકમાં જે વસ્તુ દિવ્ય તરફથી આવી છે તેને તે જ રીતે, આદર ને ભક્તિથી, કોઈ ઉમેરો કે બાદબાકી કર્યા વિના રજૂ કરી છે. આપણી પરિભાષાના, સાધના કે સચ્ચિદાનંદ જેવા શબ્દો મૂકવાનું પણ ટાળ્યું છે. મૂળમાં કોઈ અલંકાર કે શબ્દવૈભવ નથી. કેટલાક વાક્યપ્રયોગો આપણી સાધારણ ભાષાથી જુદા પડી આવે છે, તે પણ તેમ જ રાખ્યા છે. એ વાંચતાં જરા અડવું લાગે, પણ શબ્દની અંદર રહેલી વાત એટલી મોટી છે કે તે આ બાહ્યતાને અતિક્રમી જાય છે.

ક્યાંક ક્યાંક બાઈબલના સંદર્ભ છે, તે સુજ્ઞ જાણકારને સમજાશે. જેમ કે માર્ક ૮ના સંદેશમાં બીજો ગાલ ધરવાની કે ફેબ્રુઆરી ૨૧ના સંદેશમાં બીજો માઈલ ચાલવાની વાત છે, માર્ક

૨૭માં મૃત્યુના ઓળાથી ભરેલી ખીણની વાત અને ક્યાંક ક્યાંક અવતરણ ચિત્રો વચ્ચે મુકાયેલાં ચિત્રો છે, તે બધું બાઈબલના અનુસંધાને છે.

આ પુસ્તકના અનુવાદની મંજૂરી આપવા માટે ફિન્ડેશન પ્રેસનો, 'ત્રવાસી'માં એને ધારાવાહી રૂપે પ્રગટ કરવા માટે શ્રી હરીન્દ્ર દવેનો, સુઘડ પ્રકાશન માટે નવભારત સાહિત્ય મંદિર તથા શ્રી અપૂર્વ આશર(ઇમેજ સિસ્ટમ્સ)નો અને છાપકામ ભૂલરહિત થાય તે માટે અથાક મહેનત કરનાર શ્રી બાલુભાઈ પારેખ તથા શ્રી ભરતભાઈ પાઠકનો હૃદયથી આભાર માનું છું. મકરન્દની સહાય તો હંમેશાં હોય જ; પણ તેનો તો શું આભાર માનું?

પરમ તરફથી વહી આવેલી આ પાવન પ્રેરક વાણી વાંચનારનાં અંતરનાં દ્વાર ઉઘાડશે એવી આશા.

નંદિગ્રામ (૩૯૬ ૦૦૭)

ઈશા-કુન્દનિકા

૨૭ જૂન, ૧૯૯૪

(મારા નામ વિશે: આપણી મોટા ભાગની અટકો જ્ઞાતિસૂચક હોય છે, તેથી અટક પડતી મૂકીને આપણાં નામ જુદી રીતે લખાવાં જોઈએ એવો મારો મત છે. વળી નામમાં માતાનું નામ પણ જોડાયેલું હોવું જ જોઈએ. મારી ઉંમરે, અને નામ જાણીતું થઈ ગયા પછી આ રીતના પરિવર્તનમાં થોડી ગૂંચ થાય. પણ એક સાદી શરૂઆત તરીકે મેં મારી અટક છોડી દઈને મારા જાણીતા નામ સાથે બીજું નામ જોડ્યું છે. ખરેખર તો, માતા ને પિતાનાં નામને સાંકળીને મારું નામ ર. ન. ઈશા-કુન્દનિકા કરવાનું મને ગમે. પોતાના નામ સાથે માનું નામ સાંકળવાની પ્રથા કોઈક દિવસ શરૂ થશે, અને જેના હિસ્સે કામ આવ્યું છે તેને નામનું ગૌરવ પણ મળશે એવી આશા છે.)

જાન્યુઆરી

મને દેખાડવામાં આવ્યું, બરફની વચ્ચે મૂકેલું
અન્નથી ભરેલું એક પાત્ર. એની આજુબાજુ મેં
જોયાં ઘણાં બધાં પંખીઓ અને પ્રાણીઓનાં
પગલાં. તેમને ખબર હતી કે અહીં તેમને
ખાવાનું મળશે. મેં શબ્દો સાંભળ્યા :

તમે કેવળ રોટી વડે જીવી શકતાં નથી.
તમારા આધ્યાત્મિક પોષણ અને ધારણ માટે
મારી પાસે આવો. હું તમને ભરી દઈશ અને
ફરી તાજાં અને નવાં કરીને, પૂર્ણપણે
સંતુષ્ટ કરીને આગળ મોકલીશ.

તમારા હૃદયને ઉત્સાહથી ભરી લો અને તમારી આગળ એક ખરેખર જ અદ્ભુત વર્ષ આવીને ઊભું છે એ જાણ સાથે નવા વર્ષમાં પ્રવેશ કરો. દરેકેદરેક વસ્તુમાંથી ઉત્તમોત્તમને પ્રગટ થતું જુઓ. આ કેટલું ઉજ્જવલ વર્ષ હશે એ હું તમને કહી શકું, પણ હું જે કહું છું તે તમે કૃતજ્ઞતાથી સભર હૃદયે સ્વીકારો નહિ અને મારા શબ્દમાં શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસ રાખીને અતિ ઉત્તમની અપેક્ષા રાખો નહિ, તો પછી એ બનશે નહિ. એ બને તે માટે તમારે મદદ કરવી જોઈશે. મારાં અદ્ભુત વચનોને તમારે વળગી રહેવું જોઈશે અને એમાં માનવું જોઈશે. એ તમારે મન વડે માનવાની બાબત નથી, અંતઃસ્ફુરણ વડે માનવાની વાત છે. પરમમાંથી, મારામાંથી જે આંતરિક જ્ઞાન આવે છે, તેના વડે માનવાની વાત છે. આંતરચક્ષુથી કલ્પના કરો કે તમારે માટે હું માર્ગ તૈયાર કરતો આગળ ચાલું છું અને દેખીતી રીતે અશક્ય લાગતું હોય તેને શક્ય બનાવું છું. જે લોકો મને ખરેખર ચાહે છે અને બધી બાબતોમાં મને અગ્રિમતા આપે છે તેમને ભાગે ઉત્તમ, અતિ ઉત્તમ, પૂર્ણ જ છે.

આ આધ્યાત્મિક જીવનમાં તમારી શરૂઆતો નાનકડી હોય તો તેની ચિંતા કરશો નહિ. દરેક શુભ વસ્તુની શરૂઆત નાની જ હોય છે. વિશાળ વટવૃક્ષ એક નાનકડા બીજમાંથી જ પાંગરે છે. એક નાનકડા બીજમાંથી જ અત્યંત અદ્ભુત છોડ અને ફૂલો પ્રગટ થાય છે. પ્રેમના એક નાનકડા બીજ થકી અનેક જિંદગીઓ બદલાઈ જઈ શકે છે. શ્રદ્ધા અને ધારણાના એક નાનકડા વિચારમાંથી એક પછી એક મહાન કૃતિઓ સર્જાઈ શકે છે. નાની વસ્તુઓ ઊગીને વિશાળ થાય છે. જીવનની સઘળી નાની બાબતો માટે કૃતજ્ઞ થાઓ. પછી તે જેમ જેમ વિકસતી જાય તેમ તેમ, તે દરેકેદરેક માટે તમે કૃતજ્ઞ બનશો અને તમારી કૃતજ્ઞતા શબ્દોમાં અને કાર્યોમાં વ્યક્ત કરશો. જે અંદર છે તેને બહાર વ્યક્ત થવા દો. હંમેશાં યાદ રાખો કે કૃતજ્ઞતાથી ભરેલું હૃદય એ ખુલ્લું હૃદય છે, અને મારે માટે ખુલ્લા હૃદયમાં અને ખુલ્લા હૃદય દ્વારા કામ કરવાનું ઘણું વધારે સહેલું બને છે. આભાર માનો અને દરેક વસ્તુ માટે આભાર માનતાં રહો, જેથી હું બધોય વખત તમારામાં અને તમારી દ્વારા કામ કરી શકું અને મારી અદ્ભુતતાઓ અને મહિમાને બધાં જુએ તેમ પ્રગટ કરી શકું.

જ્યારે પણ તમે પ્રેમ કરો ત્યારે સંપૂર્ણ હૃદયથી પ્રેમ કરો, અને તમારો પ્રેમ દર્શાવતાં કદી કરો નહિ. તમારા પ્રેમને ખુલ્લા પુસ્તક જેવો થવા દો, જે બધાં લોકો વાંચી શકે. દુનિયાની એ સૌથી અદ્ભુત વસ્તુ છે, એટલે તમારી અંદર રહેલા એ દિવ્ય પ્રેમને મુક્તપણે વહેવા દો. પ્રેમ અંધ નથી, એ પ્રિયપાત્રમાં જે અતિ ઉત્તમ છે એને જુએ છે અને એટલે એ અતિ ઉત્તમને જ બહાર ખેંચી લાવે છે. કોને પ્રેમ કરવો ને કોને નહિ, એવી તારવણી અને પસંદગીમાં ન પડો. ફક્ત તમારું હૃદય ખુલ્લું રાખો અને સર્વ જીવો પ્રતિ સમાનપણે પ્રેમને વહેતો રહેવા દો. આમ કરવું તે મારા દિવ્ય પ્રેમ વડે ચાહવા જેવું છે. એ સૂર્ય જેવો છે અને સર્વ પર સમાનપણે પ્રકાશી છે. નળની જેમ પ્રેમને કદી ચાલુ-બંધ નહિ કરવો જોઈએ. પ્રેમ કશાને બાકાત રાખતો નથી કે કશા પર માલિકીભાવ ધરાવતો નથી. તમે એને જેટલો વધુ સહિયારો બનાવવા તૈયાર હો તેટલો એ વધુ મહાન બને છે. એને પકડી રાખો અને તમે એ ગુમાવી બેસશો. એને વહેવા દો, એ હજારગણો થઈને તમારા ભણી પાછો વળશે અને એમાં સહભાગી બનનાર સહુને માટે એ આનંદ અને આશીર્વાદ બનશે.

શ્રદ્ધા વડે જીવવું, એનો તમારે મન શો અર્થ થાય છે? તમારી સલામતી ક્યાં છે? લોકોમાં છે? તમારા બેન્ક-એકાઉન્ટમાં છે? કે પછી તમારાં મૂળિયાં દઢપણે મારી ધરતીમાં, તમારા ભગવાનમાં, તમારી ભીતર રહેલી દિવ્યતામાં રોપાયેલાં છે? શાંતિથી વિચારી જુઓ, અને તમને રજમાત્ર સંશય વિના જાણ થશે કે તમારી શ્રદ્ધા અને સલામતી શામાં છે. બહારની કોઈ પણ બીજી દેખીતી સલામતી વિના તમે હસતા મુખે અને નિર્ભયતાથી જીવનમાં કોઈ મોટું પગલું ભરી શકો? કોઈ એક બાબત યોગ્ય છે એમ તમે જાણો તો પછી તમે ખચકાટ વગર એ કરી શકો? તમે વિશ્વાસપૂર્વક તમારો હાથ મારા હાથમાં મૂકીને શું કહી શકો કે ‘તારી ઇચ્છા પૂર્ણ થાઓ’? — અને ખરેખર જ એ મનપ્રાણથી માની, જે કાંઈ આવી પડે તે સ્વીકારવાની તૈયારી સાથે, અજ્ઞાતમાં એ પગલું ભરી શકો? શ્રદ્ધાનું નિર્માણ કરવાનો એકમાત્ર માર્ગ એ નાનાં અને ક્વચિત્ ડગમગતાં પગલાં ભરવાનો અને પછી મોટાં પગલાં ભરવાનો છે અને છેવટ તમારી શ્રદ્ધા એટલી સુદૃઢ બનશે કે તમે અજ્ઞાતમાં મોટી હરણફાળ ભરી શકશો, કારણ કે તમને જાણ હોય છે કે હું હંમેશાં તમારી સાથે છું.

બદલાવા માટે તમે રાજી છો? થોડો સમય કાઢીને શાંત-સ્થિર થાઓ અને પછી તમારી જાતને પૂરી પ્રામાણિકતાથી નિહાળો. તમે આત્મ-સંતુષ્ટ અને જાત-સુખિયાં છો? તમને એમ લાગે છે કે બીજાંઓ બદલાય તે યોગ્ય છે, પણ તમારું પોતાનું જીવન તો જે છે તે જ બરોબર છે? જો તમારું આવું વલણ હોય તો હવે ધરમૂળથી સફાઈ કરવાનો અને તમારા વિચાર, હકીકતમાં તમારું સમગ્ર જીવન ઉપરતળે કરીને એમાંની સઘળી સામગ્રી ફરી તપાસી જોવાનો સમય પાકી ગયો છે. આ તમે કરી રહો તે પછી, કોઈ પણ વસ્તુ, તે ઉચ્ચતમ પ્રકારની છે અને તમને એની જરૂર છે એવો સંતોષ ન થાય ત્યાં સુધી, ફરી બધું યથાવત્ ગોઠવવા ન લાગી જાઓ. તમે જેટલાં ખાલી હો તેટલું વધુ સારું, કારણ કે તેથી નવું તમને ભરી દઈ શકે તે માટે તમે જગ્યા કરી આપો છો. તમારી પાસે જ્યારે કશું જ ન હોય અને તમે સાવ ખાલી છો એવું તમને લાગે ત્યારે હું તેમાં દાખલ થઈ શકીશ. તમારી પાસે કંઈ રહ્યું નથી એમ લાગે ત્યારે દુઃખી ન થતાં. મને સાદ કરજો. હું તમને રાજ્ય આપીશ. સાચી વિનમ્રતા અને પ્રેમથી જેઓ મારી સહાય અને માર્ગદર્શન ઇચ્છે છે, તેમને આપવામાં હું કશું શેષ રાખતો નથી.

ખીજાની આધ્યાત્મિક પ્રગતિ કે સિદ્ધિની કદી ઈર્ષ્યા ન કરતાં. તમે પણ એ કરી જ શકો છો, એ પૂરેપૂરું સમજી લો. પણ એ માટે તમારે કંઈક કરવું જોઈએ, માત્ર બેઠાં બેઠાં ભાગ્યનાં રોદણાં ન રોવાં જોઈએ. દરેકેદરેક જીવ ઊંચાઈઓએ પહોંચી શકે છે, દરેકેદરેક જીવ મારી સાથે સીધો સંપર્ક સાધી શકે છે, દરેકેદરેક જીવ મારી સાથે બોલીચાલી શકે છે — તમે જો એ ઇચ્છતાં હો અને એ હકીકત સ્વીકારવા તૈયાર હો તો. એ શક્ય છે એમ તમારે માનવું જોઈએ અને એ કરવાની તમારી ઇચ્છા હોવી જોઈએ; અને તો પછી તમે અવશ્ય એ કરી જ શકશો. એમાં કાંઈ આખી જિંદગીનો સમય ન જોઈએ. એમાં સમયની સહેજ પણ જેડૂર નથી. તમે ધારો તો આંખના એક પલકારામાં બદલાઈ શકો. એક ક્ષણે તમે જરાજીર્ણમાં ચાલતાં હો, બીજી જ ક્ષણે તમે ઉજ્જવલ નૂતનતામાં હોઈ શકો. તમારા કોઈ પ્રયત્ન વિના, માત્ર ઊંડી ઝંખના, દઢ નિરધાર અને સંપૂર્ણ શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસ વડે એ એટલી શીઘ્રતાથી બની શકે. એને કેમ ન અજમાવી જુઓ અને મારાં શાંતિ અને પ્રેમથી તમને ભરી દેવા, તમને વીંટળાઈ વળવા દોને?

કરો રેય, કદી પણ તમારાં મન અને હૃદયને બંધ કરી દેતાં નહિ. નવી બાબતથી, અજાણી કે ચીલાચાલુથી ભિન્ન બાબતથી કદી ગભરાતાં નહિ. અંતઃસ્ફુરણને, અંતઃપ્રેરણાને સાંભળવા તૈયાર અને સજ્જ થાઓ, એ કદાચ એવું કાંઈ સંપૂર્ણપણે નવું ઉદ્ઘાટિત કરે, જેને કોઈ રૂપ કે ઘાટ ન હોય અને જેને તમારે શબ્દોય પહેરાવવા પડે. આ આધ્યાત્મિક માર્ગમાં બૌદ્ધિક ગર્વ આડખીલી બની શકે, સત્યને ખરેખર અવરોધક બની શકે. તમને જેની જરૂર છે તે તો છે અંતઃપ્રેરણા અને અંતઃસ્ફુરણ, બૌદ્ધિકતા નહિ. બૌદ્ધિકતા બહારથી આવે છે, અંતઃપ્રેરણા અને અંતઃસ્ફુરણ અંદરથી આવે છે અને બહારના કશાનો તેની પર પ્રભાવ પડતો નથી. તમારી વિદ્યા અંદરથી આવવા દો; તમારી અંદર જે સઘળું છે તેમાંથી જ તે બહાર લઈ આવો. તમારી અંદર કેટલું બધું છે એ જોઈ તમે ચકિત થઈ જશો. એને કોઈ સીમા નથી કારણ કે એ મારામાંથી આવે છે, અને હું અસીમ છું; મારા થકી જે છે તે સઘળું અસીમ અને શાશ્વત છે.

તમારી ચેતનામાં તમે શું સંઘરેલું છે? હું એમ ઇચ્છું છું કે તમારે માટે કેવળ સર્વોત્તમ, કેવળ સર્વોચ્ચ જ હોય. સ્વેચ્છાએ તમે એથી કશું પણ ઊતરતું પસંદ કરો અને એથી કરીને એવું જ તમારી પાસે ખેંચાઈ આવે, બીજા દરજ્જાની બાબતથી તમે સંતુષ્ટ થાઓ, તો પછી એ વિશે હું કાંઈ કરી શકું નહિ. ઉત્તમોત્તમની અપેક્ષા રાખતાં ડરો નહિ. તમે એને માટે લાયક નથી અથવા ઉત્તમ મેળવવા માટે તમે યોગ્ય પાત્ર નથી એવું કદી મનમાં લાવશો નહિ. હું તમને કહું છું કે એ તમારો સાચો વારસો છે, પણ તમારે એના પર હક કરવો જોઈએ, તમારે એ સ્વીકારવો જોઈએ, એની અપેક્ષા રાખવી જોઈએ. એ તમારો જ છે. એ મારી તમને ભેટ છે. તમે એને સભર અને કૃતજ્ઞ હૃદયે સ્વીકારવાનાં છો કે એને પાછી ઠેલવાનાં છો? અધિકારથી જે તમારું છે તેના સ્વીકારમાં ખોટી વિનમ્રતા આડી ન આવવા દો. અને એને ફક્ત સ્વીકારો એટલું બસ નથી, એમાં ગૌરવ અનુભવો, એને માટે સદાસર્વદા ધન્યવાદ આપતાં રહો. એ ખજાનાનું જતન કરો અને એનો ચમત્કાર તમારા જીવનમાં પ્રગટ થતો નિહાળો. સંશયની એક રેખા સરખી ન રાખતાં. જાણો કે મારી પાસે જે કાંઈ છે તે બધું તમારું છે.

❧ લોકો મારામાં રહીને જીવે છે અને ગતિ કરે છે અને મારા પ્રકાશ અને પ્રેમમાં જેમનું અસ્તિત્વ રહેલું છે તેમની સઘળાં વિનાશકારી બળોથી સંપૂર્ણ રક્ષા થાય છે. એટલે દુનિયાદારીની ચિંતાઓ સામે કે તમારા માનવબંધુઓની દશા જોઈને નમી પડતાં નહિ. નમી પડશો તો તમે મદદ નહિ કરી શકો, કારણ કે તો પછી જગત જે ગૂંચવણો અને અંધાધૂંધીમાં છે તેનો તમે પણ ભાગ બની જાઓ છો. દુનિયામાં અંધારું જેમ વધુ ગાઢ બનતું જાય તેમ તમારી અંદરના પ્રકાશનાં શક્તિ ને સામર્થ્ય વધવાં જોઈએ, જેથી દુનિયાને તમે અતિક્રમી શકો અને શાશ્વત જીવન અને પ્રકાશનું ઉદાહરણ દર્શાવી શકો. તમારી અંદરની કોઈ નકારાત્મક બાબત એ પ્રકાશને ઝાંખો ન પાડે તે જુઓ, એ પ્રકાશને તમારામાંથી ઝળહળી ઊઠવા દો. બહારનું કોઈ પરિબળ અંદરના પ્રકાશને બુઝાવી દઈ શકશે નહિ. દુનિયાની પરિસ્થિતિ ભલે ગમે તેવી હોય, એ સદાય પ્રખરપણે જ્વલિત રહેશે. તમારા જીવંત દષ્ટાંત વડે તમે અંધકારને પ્રકાશમાં પલટી નાખવામાં મદદ કરી શકશો. સતત મારા સંપર્કમાં રહો, જેથી હું તમને દરેક રીતે પ્રેરિત કરી શકું.

સઘળા જવાબો અંદરથી શોધતાં શીખો. ઘડીભર શાંત-સ્થિર બેસો, એ મૌનમાંથી તમને જવાબ મળશે. જવાબ તરત ન સાંપડે તો કદી નિરાશ ન થશો. ફક્ત મારી સમીપ રહો અને જાણો કે મારી સમયની ગોઠવણી હંમેશાં સંપૂર્ણ અને સમગ્ર વિશ્વ સાથે પૂર્ણ સંવાદમાં રહેલી હોય છે. જીવન સરળપણે ચાલતું ન હોય ત્યારે જવાબદારીઓનો મુકાબલો કરવાને બદલે, શાંતિ અને વિશ્વાસને જ તમારી તાકાત બનવા દેવાને બદલે, હતાશાથી હાથ ખંખેરી નાખી, એ બધાંથી ભાગી છૂટવા મથવાનું કેટલું સહેલું છે! કશું કરતાં પહેલાં મારી મરજી શી છે તે ખોળી કાઢો. તમે ખરેખર જ મને ચાહતાં હો ત્યારે મારી મરજી મુજબ કરવા ઇચ્છશો, કારણ કે પ્રેમ પ્રિયતમ માટે સઘળું કરી છૂટવા ઝંખે છે. એટલે જ્યારે તમારા હૃદયના ઊંડાણમાં મારો ઝીણો સ્થિર અવાજ સાંભળો ત્યારે મારા એ પ્રેમને જ કાજે, તમારી પાસેથી હું જે કાંઈ ઇચ્છું તે સર્વનું પાલન કરો. હું તમને કદી નિરાશ કરીશ નહિ કે તજી દઈશ નહિ એની ખાતરી રાખજો. મારે કાજે તમે જે બધું કરો તેમાંથી અતિ ઉત્તમ જ નીપજશે એની ખાતરી રાખજો.

માર્ગ તો અનેક હોય, પણ ધ્યેય દરેકનું એક જ હોય છે. એ ધ્યેયને પામવા માટે હંમેશાં કાં તો સહેલો રસ્તો હોય છે કે પછી અઘરો રસ્તો હોય છે; સીધો રસ્તો હોય છે અથવા વાંકોચૂકો રસ્તો હોય છે, જે ત્યાં પહોંચતાં પહેલાં રાજમાર્ગો અને આડમાર્ગો પરથી પસાર થાય છે. પસંદગી વ્યક્તિએ પોતે કરવાની છે. તમારો માર્ગ પસંદ કરવા તમે પૂરેપૂરાં સ્વતંત્ર છો, એટલે એ માર્ગ શોધી કાઢો અને પછી તેને અનુસરો. પછી ભલેને છેવટે તમને એમ થાય કે વાંકોચૂકો રસ્તો લેવામાં તમે કેટલો બધો સમય બગાડ્યો! એને બદલે સીધો રસ્તો લેવાનું કેટલું બધું સહેલું હતું! તમને ખબર છે કે તમે ક્યાં જઈ રહ્યાં છો અને શું કરી રહ્યાં છો? તમને ખાતરી છે ને કે તમે યોગ્ય જગ્યાએ છો અને તમારી અંદર સંઘર્ષ નથી? તમારું હૃદય ફફોળી આ શોધી કાઢો એ મહત્ત્વનું છે, કારણ કે તમે તમારી સાચી જગ્યાએ છો અને જે કામ તમારે કરવું જોઈએ તે તમે આનંદ અને પ્રેમથી કરી રહ્યાં છો, એવું તમને ન લાગતું હોય તો તમે તમારું સર્વશ્રેષ્ઠ પ્રદાન કરી શકો નહિ.

ચાલવા શીખતું નાનું બાળક પડી જાય ત્યારે નિરુત્સાહ થતું નથી પણ ઊભું થઈને ફરી ફરી પ્રયત્ન કરે છે અને છેવટે ચાલવાની કળામાં પ્રવીણ બને છે. આધ્યાત્મિક જીવનનું પણ એવું જ છે. આધ્યાત્મિક માર્ગે આગળ વધતાં, દેખીતા પરાજયોથી કોઈ દિવસ ક્યારેય નિરુત્સાહ થતાં નહિ. પડી જાઓ તો બસ, ઊભાં થઈ જાઓ અને ફરી કોશિશ કરો. પણ ત્યાં ને ત્યાં આત્મદયામાં પડી રહેવામાં ઇતિશ્રી માનીને એવું તો કહેતાં જ નહિ કે જીવન તો અતિઘણું મુશ્કેલ છે અને હવે મારાથી આગળ નહિ વધાય. તમારું વલણ તો હંમેશાં અંદરની એક ખાતરીવાળું હોવું જોઈએ કે એક વાર તમે આધ્યાત્મિક માર્ગ પર પગ માંડ્યા કે અંતે તમે ધ્યેય પર પહોંચવાનાં જ, ભલે રસ્તે ગમે તેટલા અવરોધો નડે! તમને જણાશે કે મૌન એકાંતમાં ગાળેલો સમય તમારી આધ્યાત્મિકતામાં ફરી શક્તિ સીંચે છે અને જે કાંઈ સામે આવે તેનો, ડગ્યા વગર કે પીછેહઠ કર્યા વગર સામનો કરવામાં મદદ કરે છે. એટલા માટે રોજ સવારે મારી સાથે એકાંતમાં ગાળેલો સમય, દિવસ દરમિયાન જે કાંઈ આવી પડે તે માટે તમારું સામર્થ્ય વધારશે.

શ્રીદ્વા વગર તમે આ આધ્યાત્મિક માર્ગ પર યાત્રા નહિ કરી શકો. વિશ્વાસ ન હોય ત્યાં પ્રેમ નથી અને પ્રેમ ન હોય તો જીવન ખાલી છે. તમારા હૃદયને ખુલ્લું કરો, પ્રેમને વહેવા દો, ભલેને સપાટી પર જીવન ગમે તેટલું મુશ્કેલ લાગતું હોય! બહારની પરિસ્થિતિઓ અને સંજોગોથી ઉપર ઊઠો અને એ પ્રદેશોમાં પ્રવેશ કરો, જ્યાં સર્વ કંઈ પ્રકાશ છે, સર્વ કંઈ ગાંતિ છે, સર્વ કંઈ પૂર્ણતા છે અને ક્યાંય કશો વિચ્છેદ નથી. એ કરવા માટે પહેલાં તમારે એની પસંદગી કરવી પડે અને પછી એનો અમલ કરવો પડે. બહારની કોઈ બાબતથી તમે હતાશામાં ગરકાવ ન થઈ જાઓ તે જોજો. દરેક કાળા વાદળની પાછળ રૂપેરી કોર ઝળહળે છે તે જુઓ અને એના પર જ એટલું ધ્યાન કેન્દ્રિત કરો કે વાદળનું અસ્તિત્વ જ ન રહે. આભાર ને ધન્યવાદનાં ગીતો ગાતાં ગાતાં ચંડૂલ પક્ષીની જેમ ઉપર ઊંચાઈઓમાં ઊડતાં શીખો. દુનિયાની રીતરસમો સાથે, જીવનના જડત્વવાદ સાથે જકડાઈ ન રહો. અધ્યાત્મ જ મહત્ત્વની બાબત છે. એટલે આત્માની ભૂમિકા પર જીવવાનું, આત્માના માર્ગો પર ચાલવાનું અત્યારથી જ શરૂ કરી દો.

છવનમાં કરવા જેવી અનેક સરસ બાબતો છે, પણ તમે પોતે સારામાં સારું શું કરી શકો? શોધી કાઢો અને પછી એ કરવા માંડો, અને કરવાનો આનંદ માણો. બીજું કાંઈક કરવાની ઝંખનામાં અથવા બીજા કોઈ સ્થળે બીજી તકો મેળવવાની ઇચ્છામાં સમય ને શક્તિ ન વેડફો. નિશ્ચયે સમજી લો કે તમે યોગ્ય સમયે, યોગ્ય સ્થળે, જ છો અને જ્યાં છો ત્યાં ચોક્કસ હેતુ માટેની ચોક્કસ કામગીરી બજાવવા સારુ જ છો. એટલા માટે તમારી પાસે હોય એ સઘળું એ કાર્યમાં રેડો, અને એ પ્રેમ અને આનંદથી કરો. જુઓ, કે જિંદગીમાં કેટલી મઝા છે, ફક્ત તમારા પોતાના માટે નહિ, પણ તમારી આસપાસના લોકો માટે પણ! તમે જ્યાં સુધી તમારું ઉત્તમોત્તમ અખિલતાને ન આપો ત્યાં સુધી તમે એ અખિલતાના ભાગરૂપ થવાની આશા ન રાખી શકો. તમે એનાથી તમારી જાતને અલગ કરી લેશો તો તમારામાં અખિલતા રહેશે નહિ. જે કરવાનું છે તે જ્યારે તમે સંપૂર્ણપણે કરો છો અને અખિલના લાભ માટે કરો છો ત્યારે તમને કેટલો ઊંડો સંતોષ મળે છે તે જુઓ.

નિરાંતવાં થાઓ તો! છોડી દો બધું અને મને સંભાળી લેવા દો. કારણ કે, તમારા જીવનમાં જેમ વધુ તાણ અને દબાણ હશે તેમ તમે ઓછું કામ કરી શકવાનાં. તમારા જીવનને પ્રકૃતિની સાથે વહેવા દો, ભરતી-ઓટની સાથે વહેવા દો અને જે કરવાનું હોય તે સાદી સરળ રીતે, સહજતાથી, આનંદપૂર્વક કરો, તો? દઢતાથી હોઠ ભીડીને, પ્રેમ કે આનંદ વગર આ કે તે કે પેલું કરવા જાત પર બળજબરી કરવી તેના કરતાં જીવનને આનંદથી શા સારુ ન માણવું? તમે જ્યારે બધાં સાથે સંવાદમાં હો છો અને કશાનો પણ વિરોધ કરતાં અટકો છો ત્યારે જીવન અદ્ભુત બની જાય છે. પોતાને માટે દરેક બાબત ગૂંચવણરૂપ બનાવવાની શી જરૂર? આજના દિવસને ખાસ દિવસ બનાવીને, દરેક બાબતમાં ઉત્તમોત્તમ કેમ ન જોવું? દરેક બાબત માટે આભાર માનો. દરેક બાબતનો જે રીતે આનંદ માણવો જોઈએ તે રીતે આનંદ માણો. હું એમ ઇચ્છું છું કે તમે જીવનને માણો. તમારી આસપાસ રહેલી પ્રકૃતિનું સૌંદર્ય નીરખવાથી શરૂઆત કરો. તમને જણાશે કે એક અદ્ભુત વસ્તુ બીજી અદ્ભુત વસ્તુ ભણી લઈ જાય છે અને અંતતઃ તમારું પોતાનું આખું જીવન વિસ્મય અને આનંદરૂપ બની રહે છે.

કોઈક વાર અમુક પગલું ભરવું કે નહિ તે વિશે શંકા ઊપજે તો શાંત-સ્થિર થઈને મારી પાસે આવજો. મારા આશીર્વાદ વગર એકદમ આગળ ધસી જઈને ક્યારેય કશું કરતાં નહિ. હંમેશાં જાણી લો કે તમે ક્યાં જઈ રહ્યાં છો; એટલે પછી માર્ગે તમે ભૂલાં નહિ પડો. આ માટે જ, જ્યાં સુધી આગળ જવા સારુ હું લીલી ઝંડી ફરકાવું નહિ ત્યાં સુધી રાહ જોવી જરૂરી છે. શાંત-સ્થિર થઈને મારી પાસે બેસવું, તે કંઈ સમયનો વ્યય નથી. તમે ઉતાવળે આગળ દોડી જઈને કશું ખોટું કરી બેસો અને પછી તમારે પારોઠનાં પગલાં ભરવાં પડે, અંધ આવેગમાં તમે જે કર્યું હોય તે બધું ભૂંસવું પડે તેના કરતાં સાચું પગલું ભરો તો છેવટે તમારો કેટલો બધો સમય બચી જાય! કશુંક બરોબર છે એમ તમે જાણો, પછી એને અવિલંબપણે પાર પાડતાં અચકાઓ નહિ. પણ જ્યારે કશા વિશે તમારા મનમાં અનિશ્ચિતતાની સહેજસરખી પણ રેખા હોય, ત્યારે કાર્ય કરતાં પહેલાં વસ્તુઓ સ્પષ્ટ થાય ત્યાં સુધી રાહ જોવી જોઈએ, રાહ જોવી જોઈએ, રાહ જોવી જોઈએ.

પ્રાર્થના વગરનું જીવન રિક્ત અને અર્થશૂન્ય છે, કારણ કે પ્રાર્થના તમારા ઉચ્ચતર અંશ સાથેનો એ સંવાદ છે, જે તમારી સમક્ષ આ ભવ્યોજ્જ્વલ જીવનની સભરતા છતી કરે છે; અને એ જ તમારો સાચો વારસો છે. તમારી પ્રાર્થના અત્યંત વિધેયાત્મક અને રચનાત્મક થવા દો, અને તમે કશા માટે હજુ પ્રાર્થના પણ કરો. તે પહેલાં તે મળનાર વસ્તુ માટે આભાર માનો. તમે પ્રાર્થના કરતાં હો ત્યારે, સકળ જીવનમાં રહેલી એકતાનો અનુભવ કરો જ્યાં કોઈ જુદાઈ નથી, કારણ કે સઘળું એક જ છે. પ્રાર્થના સહુને સાંકળે છે, તે બધાંને ભેગાં લાવે છે અને પૂર્ણ એક્ય સર્જે છે. મારી સાથે વાત કરો અને મને સાંભળો. મારી પાસે આ કે તે યાચવામાં સમય ન બગાડો, કારણ કે એ કાંઈ સાચી પ્રાર્થના નથી. યાચના કરવી એટલે પૃથક્તા સર્જવી અને હું તો આખોય વખત તમે એકત્વ સર્જતાં રહો એમ ઇચ્છું છું. આપણે એક છીએ. હું તમારી અંદર છું. મારે માટે તમારે બહાર શોધ કરવાની નથી. તમે મને ઓળખો એની રાહ જોતો હું તો હંમેશા અહીં જ છું. હું તમારામાં ને તમે મારામાં, આપણી એ એકાત્મતાને હવે પિછાણો.

તમે જીવ્યાં હો એવા કોઈ પણ દિવસ કરતાં આજના દિવસને વધુ અદ્ભુત બનાવવાનું તમારા હાથમાં છે — તમારા યોગ્ય વલણ થકી, તમારા વિધેયાત્મક વિચાર થકી. આજના દિવસને મારા દિવસ તરીકે જુઓ, મારા પૂર્ણ આશીર્વાદ પામેલા દિવસ તરીકે, અને નિરાશાના એક પણ વિચારથી એને વિરૂપ કર્યા વિના એને તમારે માટે સંપૂર્ણતામાં પૂરો ઊઘડતો જુઓ. આજનો દિવસ જે કાંઈ પણ લાવે, તેના વિશે તમારે નિરાશ શા સારુ થવું જોઈએ? યાદ રાખો કે એ પૂરી રીતે તમારા નિયંત્રણમાં છે. પરિસ્થિતિના સ્વામી તમે છો, એટલે એ કેવી રીતે પ્રાગટ્ય પામે છે એનો આધાર તમારી પર છે. તમારી સમક્ષ કોઈ સમસ્યા હોય, તો જાણો કે તેનો જવાબ છે. સમસ્યાથી તમારી જાતને દબાઈ ન જવા દો. એને ઉપર ચડવાના પગથિયા તરીકે જુઓ, એને એક પડકાર તરીકે જુઓ, ઉકેલ એની મેળે જ નજરે ચડશે. સમસ્યાને તમારા પર કદી, કદી નિયંત્રણ મેળવવા દેતાં નહિ. તમારે એ કરવાનું જ છે. તમારે વિધેયાત્મક રીતે વિચારવા માટે, વિશાળતા વિચારવા માટે, સફળતા વિચારવા માટે પ્રયત્ન કરવાનો જ છે; અને પછી તમે એ એક એક પગલે બનતું આવે તે નિહાળજો.

તમે જાતે બદલાવા તૈયાર ન હો ત્યાં સુધી આધ્યાત્મિક રીતે વિકસવાની આશા ન રાખી શકો. આરંભમાં તો એ ફેરફારો નાની નાની બાબતોમાં આવશે, પણ આ નવા માર્ગે તમે જેમ જેમ આગળ વધતાં જશો તેમ તેમ તે વધારે આકરા ને મૂળભૂત બનતા જશે. કેટલીક વાર જીવનને તદ્દન નવા ઢાળમાં ઢાળવા માટે ધરમૂળથી બધું ઊથલપાથલ કરી નાખવાની જરૂર પડે છે. પણ તમારામાં એ હિંમત હોય, અને જે પરિવર્તનો આવી રહ્યાં છે તે ઉત્તમોત્તમ માટે જ છે એવી દઢ પ્રતીતિ હોય, તો કેટલી ઝડપથી તમે એ પરિવર્તનથી ટેવાઈ જાઓ છો, એ જોઈને તમને જ નવાઈ લાગશે. પૂર્ણતા એ સદૈવ તમારું ધ્યેય રહો. એને આંબવા મથતાં રહો. દેખીતી રીતે અશક્ય લાગતું હોય તેને પહોંચવા પ્રયત્ન કરતાં રહો. સમજદારી અને શાણપણમાં વૃદ્ધિ પામતાં રહો. કોઈ દિવસ ક્યારેય જેવાં છો તેવાં રહેવામાં સંતોષ માની બેસતાં નહિ. હંમેશાં કંઈક વધુ શીખવાનું હોય જ છે. આ જીવનમાં હંમેશાં જ કંઈક નવું અને અદ્ભુત શોધી કાઢવાનું હોય છે, એટલે તમારી ચેતના અને કલ્પનાને વિસ્તારી એને માટે જગ્યા કરો. ખુલ્લાં અને ઝીલનારાં બની રહો, જેથી તમે કશું ચૂકી ન જાઓ.

તમે પ્રથમ બાબતોને પ્રાથમિકતા આપતાં શીખો, પછી મારી પાસે છે તે સઘળું તમારું જ છે. પણ તમારે સમયની નિરાંત લઈને તમારું હૃદય ફંફોળવું જોઈએ અને જીવનમાં કઈ બાબતોને પ્રથમ સ્થાન આપો છો તે જાણવું જોઈએ. યાદ રાખો કે તમે મારાથી કશું છૂપું રાખી શકશો નહિ, એટલે તમારી જાત સાથે પૂરેપૂરાં ખુલ્લાં અને પ્રામાણિક થજો. મારા માટે તમે જે કામ કરો છો તે તમારે મન બીજી કોઈ પણ બાબત કરતાં વધારે મહત્ત્વનું છે ખરું? કે પછી એને પશ્ચાદ્ભૂમાં ધકેલી દેવાનું અને તમને અનુકૂળ હોય, તમને મન થાય ત્યારે જ મારી ઇચ્છાને અનુસરવાનું તમારું વલણ છે? એમ હોય તો, તમે પ્રથમ બાબતોને પ્રાથમિકતા આપી ન કહેવાય. સર્વ કાંઈ જ્યારે મને સમર્પિત કરવામાં આવે ત્યારે જ મારી ખૂબીઓ અને મહિમા પ્રગટ કરવા માટે હું તમારામાં અને તમારી દ્વારા મુક્તપણે કામ કરી શકું. તમારું સમર્પણ અડધાપડધા હૃદયથી કે ભયથી કરેલું ન હોય તે જોજો. તમે જ્યારે કાંઈ પણ આપો ત્યારે તે પૂરા હૃદયથી આપો, સાચેસાચા પ્રેમ અને આનંદથી આપો અને કશો પણ ખેદ ન રાખો. ભરોસો રાખો કે તમારી ભેટનો જે રીતે ઉપયોગ કરવો જોઈએ તે જ રીતે હું કરીશ — મારા ગૌરવ અને મહિમા કાજે, સમગ્રના હિત કાજે.

દિવસની શરૂઆત આભાર માનવાથી કરો. તમને અઢળક આશીર્વાદ મળેલા છે અને મારા આશીર્વાદ તમારા પર આખોય વખત વરસ્યા કરે છે તેનો પ્રતીતિપૂર્વક અનુભવ કરો. ગઈ કાલે તમે કેટલાં કૃતજ્ઞતા-વિહોણાં હતાં તે વાત જવા દો; મહત્ત્વની વાત એ છે કે આજે અત્યારે તમારું શું વલણ છે. ભૂતકાળને પાછળ છોડી દો. ભૂતકાળની ભૂલો પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં સમય ન બગાડો. માત્ર એમાંથી પાઠ શીખી લો, પછી આગળ ચાલો અને જીવનનો આનંદ માણો અને એ દરમિયાન દરેકેદરેક બાબત માટે સતત આભાર માનતાં રહો. તમે જ્યારે કૃતજ્ઞ હો છો અને જીવનની સઘળી શુભ બાબતોની કદર કરતાં હો છો ત્યારે તમારી અંદર અને તમારી દ્વારા પ્રેમ મુક્તપણે વહેવા લાગે છે. માત્ર તમે જ્યારે આભાર માનવાનું અને મારી બક્ષેલી સારી ને સુસંપૂર્ણ ભેટોની કદર કરવાનું ભૂલી જાઓ છો ત્યારે જ તમે સૂકાં ને બરડ થઈ જાઓ છો, તમે જાતની ફિકર કરવા લાગો છો અને તમારા માનવબંધુઓની કાળજી કરતાં અટકી જાઓ છો. આ અયોગ્ય વલણને બદલવાનો સૌથી ઝડપી માર્ગ છે બીજાંઓને માટે વિચારવાનું શરૂ કરી દેવાનો અને સમગ્ર માટે જીવવાનો ને અર્પવાનો. તમને જણાશે કે જાત અને જાત માટેની ચિંતા તો ક્યાંય પાછળ ઓગળીને નહિવત્ થઈ ગઈ છે. આ અત્યારથી જ કેમ ન કરો?

અમતેમ આંટા મારવાનું બંધ કરો, નિશ્ચિત ગતિ પકડો અને તમારા જીવન થકી કાંઈક કરો. ઘણા રસ્તાઓનું ખેડાણ કરવાનું બાકી છે, તો તે ખેડાણ કેમ ન કરો? અજ્ઞાતમાં, નવામાં આગળ પગ મૂકતાં કદી ગભરાઓ નહિ, નિર્ભયપણે એ કરો અને એમ કરતાં હંમેશાં જ ઉત્તમોત્તમની અપેક્ષા રાખો. જીવન ઘણું ઉત્તેજનાપૂર્ણ અને રોમાંચક છે, પણ તમે અશેષ શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસથી નવી કેડી કંડારવા તૈયાર હોવાં જોઈએ. મને તમારો સર્વસમયનો માર્ગદર્શક અને માર્ગસાથી બનવા દો. તમે સજ્જ થાઓ ત્યારે તમારી સમક્ષ પ્રગટ થવાને કેટકેટલી બાબતો રાહ જોઈ રહી છે! આ સાહસપૂર્ણ જીવન માટે તમે સુસજ્જ હોવાં જોઈએ. તમે આગળ કદમ ભરો તે પહેલાં તમારે અતિ અગત્યના પાઠો શીખવાના છે. શિસ્ત અને આજ્ઞાધીનતાના મૂળભૂત પાઠો તમારે શીખવાના છે. એટલા માટે જ તમારી અજમાયશ અને કસોટીઓ થવી જરૂરી છે. આ પરીક્ષાઓ અને કસોટીઓમાંથી પસાર થવાનું આવે ત્યારે અધીર બની જતાં નહિ, પણ કૃતજ્ઞતા અનુભવજો કે આ આધ્યાત્મિક માર્ગ પર ચાલવા માટે તમને પસંદ કરવામાં આવ્યાં છે.

જે દિવ્ય વારસો તમને આ પળે પ્રાપ્ય છે તેને ભવિષ્ય પર શા માટે મુલતવી રાખો છો? હું તમારી અંદર છું, શ્વાસથી વધુ નિકટ, હાથ અને પગથી વધુ સમીપ. તમે એ સ્વીકારી શકો છો? કે તમને હજુ શંકાઓ છે અને મનમાં થાય છે કે એવું તે કાંઈ હોય? આ એક એવી બાબત છે જે દરેક જણે પોતપોતાને માટે ખોળી કાઢવાની છે. તેમને એ ફરી ફરી કહેવામાં આવે તો પણ, જ્યાં સુધી તેઓ એને હકીકત તરીકે સ્વીકારવા તૈયાર ન થાય, એની અદ્ભુતતા જાણવા તૈયાર ન થાય ત્યાં સુધી તેમને માટે એનો કશો જ અર્થ નથી. અથવા તો એ એક સુંદર સપનું માત્ર છે એમ લાગે, જે કદાચ કોઈક દિવસ સત્યમાં પરિણમે. શંકા અને અવિશ્વાસમાં કેટલો બધો સમય વ્યર્થ જાય છે! તમે સત્યને જાણો ત્યારે જ માત્ર સત્ય તમને મુક્ત કરી શકે. એના વિશે સાંભળવાથી, વાતો કરવાથી, વાંચવાથી એ બનતું નથી. સત્ય તમારી અંદર જીવતું, ગતિ કરતું થવું જોઈએ, એની હસ્તી તમારી અંદર હોવી જોઈએ. તો પછી એ તમને અવશ્ય મુક્ત કરે છે અને તમે મન-હૃદય-પ્રાણની મુક્તિનો સાચો અર્થ જાણો છો.

સહાય માટે બીજાંઓ ભણી નજર માંડવાનું છોડો, એ માટે અંદર જુઓ અને તમને એ મળશે. ઉત્તર માટે હંમેશાં મૂળ સ્રોત પાસે જાઓ, બીજાંઓ દ્વારા મળેલા જવાબોથી કે ઉચ્ચતમ ન હોય તેવી કોઈ વસ્તુથી સંતુષ્ટ ન થઈ રહો. છોક તળિયેથી શરૂ કરી ઉપરની તરફ કામ કરતાં કરતાં, તમે સાંગોપાંગ શુદ્ધ અને પવિત્ર થશો અને પછી નક્કર ખડક જેવા પાયા પરથી પ્રસ્થાન કરશો જેને કોઈ હલાવી કે નષ્ટ કરી શકે નહિ. એક વાર તમારા પાયા મજબૂત બને, પછી તમે કશી ચિંતા વગર વધુ ને વધુ ચણતર કરી શકશો. તમારા પાયા મારામાં, આત્માના માર્ગમાં ઊંડા ધરબાયા હોય તે જુઓ, દુનિયાના માર્ગમાં નહિ — જે આજે હોય ને કાલે ન હોય. તમારું સમગ્ર અસ્તિત્વ મારામાં રાખો. એમાં જીવો ને એમાં ગતિ કરો. મારી શાંતિ ને મારો પ્રેમ તમને ભરી રહે, તમને વીંટળાઈ રહે એવું થવા દો. ઊંડા પ્રેમ, ધન્યવાદ અને કૃતજ્ઞતામાં તમારા હૃદયને ઊંચે લઈ જાઓ અને મારું ધારેલું કરતાં, મારા માર્ગે ચાલતાં પૂર્ણ શાંતિ પામો.

આ આધ્યાત્મિક જીવનમાં કોઈ ઇચ્છાજનિત વિચાર ન હોય તે જોજો. એ તો બહુ જ નક્કર, વ્યવહારુ જીવન છે, ઉત્તેજના અને અપેક્ષાઓથી ભરપૂર છે. અશક્ય શક્ય બને તેવી અપેક્ષા રાખો. ચમત્કારો પર ચમત્કારો બને એવી અપેક્ષા રાખો, કારણ માત્ર એટલું જ કે તમે મારા દિવ્ય નિયમોમાં જીવો છો અને તેને નિદર્શિત કરો છો. તમે મારા નિયમો વડે જીવો ત્યારે કોઈ પણ સમયે કોઈ પણ બાબત બની શકે છે, કારણ કે ઉચ્ચતર શક્તિઓ સાથે તમારો સૂર મળેલો હોય છે અને ચેતનાના વધુ ઊંચા સ્તરેથી તમે કામ કરતાં હો છો. વિશ્વ-મન સાથે, મારી સાથે તમે એકરૂપ થયેલાં હો છો. જ્યારે પૃથક્તા નથી હોતી અને આપણે જ્યારે એક થઈને કામ કરીએ છીએ ત્યારે સર્વ કંઈ શક્ય બને છે. એટલે સૂર મેળવો. દિવસની શરૂઆત મારી સાથે સૂર મેળવવાથી કરો, શાંત-સ્થિર થાઓ અને અંદરની એ શાંતિ અને ગંભીર ઊંડાણ પામો, જેનો કોઈ નાશ કરી શકે નહિ. એક નાજુક વાદને વગાડતાં પહેલાં તેને સૂરમાં મેળવવું પડે છે. તો જીવનના વાદવૃંદમાં સામેલ થઈ તમે તમારે ભાગે આવેલું વગાડો તે પહેલાં રોજેરોજ તમારે કેટલો બધો સૂરમેળ સાધવો પડે?

જીનામાં ગરકાવ રહીને તમે નવાનું સર્જન કરી શકો નહિ. નવું જન્મેલું બાળક તેની મા સાથે જોડાયેલું રહી શકે નહિ. એ બન્નેને જોડતી નાળ કાપી જ નાખવી જોઈએ જેથી તે અલાયદી હસ્તી બની શકે. આધ્યાત્મિક જીવનનું પણ એવું જ છે. એક વાર તમે આધ્યાત્મિક માર્ગ પર પગ મૂકો અને આત્માના માર્ગોએ જીવવાનો નિર્ધાર કરો કે તમારે જીવનની જૂની રીતને સંપૂર્ણપણે તિલાંજલિ આપી દેવી જોઈએ. તમે બેઉ જગતમાં પગ રાખી શકો નહિ. પસંદગી તમારે કરવાની છે. પછી એ પસંદગીમાંથી પાછા ફરવાપણું રાખતાં નહિ. આગળ ગતિ કરતાં રહો. એમાં જ્યારે તકલીફો ઊભી થાય ત્યારે તમને કદાચ ‘જૂના મઝાના દિવસો’ની ઝંખના જાગે અને પાછા જવાનું મન થાય. પણ આ જીવનમાં પાછા જવાપણું નથી. જીવન અતિશય મુશ્કેલ થઈ જાય ત્યારે પણ, બાળક માના ગર્ભમાં પાછું જઈ શકે નહિ. મરઘીનું બચ્ચું એના કોચલામાં કે પતંગિયું એના કોશેટામાં પાછું જઈ શકતું નથી. જીવન પાછા પગલે ચાલી શકતું નથી. એણે હંમેશાં આગળ, હંમેશાં આગળ જવું જ જોઈએ.

તમે જે કરો છો, જે રીતે જીવો છો, જે રીતે વિચારો છો તે દુનિયાની પરિસ્થિતિમાં મદદરૂપ બની શકે અથવા બાધારૂપ પણ બની શકે, એ બાબત તમને સારી પેઠે સમજાય છે? ગૂંચવણો ને અંધાધૂંધી, વિનાશ અને ખાનાખરાબીના વમળમાં ખેંચાઈ જતાં અટકો અને તમારી આસપાસના જગતની સુંદરતા અને અદ્ભુતતા પ્રત્યે ધ્યાન આપવાનું આ પળથી જ શરૂ કરી દો. દરેકેદરેક વસ્તુ માટે આભાર માનો. જેનો જેનો સંપર્ક થાય તે દરેક જીવની કલ્યાણ-કામના કરો. લોકોમાં, વસ્તુમાં, પરિસ્થિતિમાં નિકૃષ્ટ બાબતો જોવાનો ઇનકાર કરો, અને હંમેશાં સર્વશ્રેષ્ઠ જ ખોળો. આ કાંઈ શાહમૃગ જેવી વાત નથી જે દુનિયાની વાસ્તવિકતા જોવાની ના પાડે છે અને રેતીમાં માથું સંતાડી દે છે. આ તો ફક્ત, દરેક વસ્તુમાં અને દરેક વ્યક્તિમાં ઉત્તમોત્તમ શોધતી અને તેના ઉપર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરતી દૃષ્ટિ છે. તમે તમારી અંદર એક નાનકડું વિશ્વ છો. તમારા આ નાનકડા વિશ્વના ઊંડાણમાં શાંતિ, સંવાદિતા, પ્રેમ અને સમજદારી હશે તો તમારી આસપાસના બાહ્ય જગતમાં એનું પ્રતિબિંબ પડશે. તમે જ્યારે એ કરી શકો છો ત્યારે દુનિયાની સર્વ વિશાળ પરિસ્થિતિઓને મદદરૂપ બનવાનું તમે શરૂ કરો છો.

આત્માના ગતિ-કલાપ સાથે તમે સૂર સાધો ત્યારે જે નિસ્પંદ નીરવતા આવે છે, તેમાં જ માત્ર સાંભળી શકાય એવા અંદરના અગ્રાધ્ય ધ્વનિઓને સાંભળવા પ્રયત્ન કરો તો! સંપૂર્ણ શાંતિની એ અવસ્થામાં તમારું આખું જીવન બદલાઈ જાય છે અને એક ઊંડી આંતરિક સૌમ્ય ગંભીર પ્રશાંતિનાં કિરણો બહાર ફેલાય છે. જીવનની સમગ્રતા સાથે તમે તદ્દાકાર બનો છો. તમે ઊંચે જતાં હો, પ્રેરિત થતાં હો, અજવાળાથી ભરાઈ રહેતાં હો એવું તમને અનુભવાય છે, કારણ કે તમારું આખું અસ્તિત્વ મારા દિવ્ય તેજથી સભર થઈ રહે છે. તમે મન વડે નહિ, પણ હૃદય વડે, વધુ ઊંચી ચેતના વડે સમજો છો. તમે પછી ફક્ત તમારામાં જીવતાં નથી. જાત તો પૂરેપૂરી ભુલાઈ જાય છે અને તમારું જીવન તમારા માનવબંધુઓને પ્રેમ ને સેવા અર્પિતું આપખું બની રહે છે. તમે જ્યારે એ આપો છો ત્યારે જ અંદરનો એક અદ્ભુત આનંદ અને સુખ મળે છે, જે કોઈ વસ્તુ કે કોઈ વ્યક્તિ તમારી પાસેથી છીનવી લઈ શકે નહિ. આનંદ સેવામાંથી આવે છે અને સેવા સમર્પણમાંથી આવે છે. અત્યારે જ મારી સેવામાં મને સમર્પિત થાઓ અને એમ કરતાં તમારી જાતને વિસ્તરતી અનુભવો.

તમે તમારા ખ્યાલો અને વિચારણા બદલવા તૈયાર છો? સહેજ પણ ખચકાટ કે સંશય વિના તમે કશુંક નવું સ્વીકારવા તૈયાર છો? કેટલાંક લોકો અક્કડ નથી હોતાં, અને આ બાબત બહુ સહેલાઈથી કરી શકે છે પણ બીજાંઓને ઘણી મુશ્કેલી પડે છે. એને લીધે એમના જીવનમાં તાણ અને તકલીફ સર્જાય છે, અથવા તો પછી સ્થગિતતા આવી જાય છે, અને એ પણ લગભગ એટલું જ ખરાબ છે. તમારે હિંમતવાન બની નવા માર્ગે આગળ વધવું જોઈએ, લેશમાત્ર ભય વિના, નકશા વગરના દરિયામાં સફર કરવી જોઈએ. એ નવા, અણઆંક્યા જળપ્રદેશોમાં હું તમને દોરી જાઉં છું અને હું તમને કોઈ નુકસાન થવા નહિ દઉં. તમારા ક્ષણેક્ષણના સાથી અને ભોમિયા તરીકે મને સ્વીકારો. એ અણખેડ્યા જળમાં તમારા સુકાની વગર જવાનું તો તમને કહેવામાં આવ્યું નથી! હું તમારો સુકાની છું અને હું તમને કદી નિરાશ નહિ કરું. મારા પર સંપૂર્ણ વિશ્વાસ રાખો. માર્ગ કપરો હોય તો ડરતાં નહિ, જોખમભર્યો હોય તો ફિકર કરતાં નહિ. હું એ બધામાંથી તમને દોરી જઈશ, ફક્ત (સુકાન) સોંપી દેવાનું યાદ રાખો, એ કામ મને કરવા દો અને વિરોધ ન કરો.

તમે જે કામ કરી રહ્યાં છો અને જે જીવન જીવી રહ્યાં છો તેમાં તમને ખરેખર આનંદ આવે છે? એક કામ માત્ર સારી રીતે કર્યું એમ નહિ, પણ ક્ષતિરહિતપણે કર્યું — એનું તમને ખરેખર ગૌરવ થાય છે? કોઈ પણ કામ જેમતેમ, પૂરું દિલ દીધા વગર કરવામાં આવ્યું હોય, તે પ્રત્યે તમને અણગમો થાય છે? તમે જે કરો તેમાં તમારું હૃદય એટલું પરોવાયેલું હોય છે? તમે બધું જ મારા માટે, મારા ગૌરવ ને મહિમા માટે કરો છો એ હકીકત પ્રત્યે એટલાં સભાન હો છો કે જેવીતેવી બાબતથી તમે સંતુષ્ટ ન જ રહી શકો? એમ હોય તો તે બરોબર જ છે. અધૂરા ભાવથી, ફરિયાદ કરતાં કરતાં કોઈ કામ કરવામાં આવ્યું હોય, તો તેવા કામથી તમને કદી સંતોષ ન થવો જોઈએ. જે કાંઈ કરવાનું હોય તે બધું આનંદ અને પ્રેમથી કરો. એમાં તમારાં બધાં જ કામ આવી જાય છે, તુચ્છ દુન્યવી કામથી માંડીને અતિ મહત્ત્વનાં બધાં જ. તમે જે કાંઈ કાર્ય હાથમાં લો તે બધાં પરત્વેનું તમારું વલણ સુયોગ્ય હોય તે જુઓ, જેથી એમાં તમે સુયોગ્ય આંદોલનો મૂકી શકો. વળી તમે જોશો કે એમાં તમને આનંદ જ આવે છે.

તમારી ચેતનાને ઊંચે લઈ જાઓ અને અનુભવ કરો કે તમે ઉંમરથી પર છો. તમે સમય જેટલાં યુવાન છો, શાશ્વતી જેટલાં સનાતન છો. તમે અત્યારની આ સદા વર્તમાન ક્ષણમાં સભરપણે પ્રકાશમય જીવન જીવો છો ત્યારે તમે સદાય વર્તમાન જેટલાં યુવાન હો છો. તમે આત્મામાં અને સત્યમાં સતત નવજન્મ પામતાં રહો છો. આ આધ્યાત્મિક જીવનમાં તમે ગતિશૂન્ય રહી શકો નહિ, એમાં હંમેશાં જ કશુંક નવું ઉત્તેજનાભર્યું શીખવાનું કે કરવાનું હોય છે. પ્રતીક્ષાની અવસ્થામાં જીવવાથી તમે હંમેશાં જાગ્રત અને જુવાન રહો છો. એ તો માત્ર મન જ્યારે બૂઠું થઈ જાય ત્યારે જીવનમાંથી બધી ચમક અને ઉત્સાહ ઊડી જાય છે. મન વડે કોઈ નવું સત્ય તમને ન સમજાય, તો શાંત થઈને બેસો અને તમારી ચેતનાને ઊંચે લઈ જાઓ. અસીમ વૈશ્વિક મન સાથે સૂર મેળવો અને એની સાથે, મારી સાથે એકરૂપ થાઓ અને તમે બધી જ બાબતો સમજવાને શક્તિમાન બનશો. તમારા મનને સચેત રાખો, તમે કદી ઘરડાં નહિ થાઓ. તમારી ચેતના જ યૌવનનો ઝરો છે. જીવવાનો આનંદ એ જ આયુષ્યનું અમૃત છે.

